

Občina Podčetrtek
Trška cesta 59
3254 Podčetrtek

Številka:
Datum:

ZADEVA: Osnutek Odloka o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Podčetrtek

PРАВNA PODLAGA: 61. člen Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ (Uradni list RS, št. 94/07-UPB2, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A, 80/20 – ZIUOOPE), 18. člen Statuta Občine Podčetrtek (Uradni list RS, št. 88/22), 69. člen Poslovnika Občinskega sveta Občine Podčetrtek (Uradni list RS, št. 88/22)

PREDLAGATELJ: Peter Misja, župan

PRIPRAVLJAVEC: Inštitut za lokalno samoupravo Maribor
dr. Boštjan Brezovnik, univ. dipl. pravnik
Grega Horvat, univ. dipl. pravnik

POROČEVALCA: Inštitut za lokalno samoupravo Maribor
dr. Boštjan Brezovnik, univ. dipl. pravnik
Grega Horvat, univ. dipl. pravnik

KAZALO

I	Pravna ureditev lokalnih gospodarskih javnih služb v Republiki Sloveniji.....	2
1	Lokalne gospodarske javne službe.....	3
1.1	Zakonska ureditev	3
1.2	Oblike zagotavljanja gospodarskih javnih služb.....	6
1.2.1	Režijski obrat	6
1.2.2	Javni gospodarski zavod	6
1.2.3	Javno podjetje	7
1.2.4	Koncesionirana gospodarska javna služba.....	7
1.3	Financiranje gospodarskih javnih služb	8
1.4	Varstvo uporabnikov javnih dobrin.....	9
II	Analiza pravne ureditve izvajanja lokalnih gospodarskih javnih služb v Občini Podčetrtek	9
1	Statutarna ureditev lokalnih gospodarskih javnih služb v Občini Podčetrtek	9
2	Lokalne gospodarske javne službe v Občini Podčetrtek.....	9
3	Organizacija izvajanja lokalnih gospodarskih javnih služb v Občini Podčetrtek.....	10
3.1	Oblike izvajanja lokalnih gospodarskih javnih služb v Občini Podčetrtek.....	10
3.1.1	Režijski obrat	11
3.1.2	Javno podjetje	11
4	Dejavnosti lokalnih gospodarskih javnih služb.....	11
4.1	Obvezne lokalne gospodarske javne službe.....	11
4.1.1	Lokalne gospodarske javne službe varstva okolja.....	11
4.1.1.1	Oskrba s pitno vodo.....	11
4.1.1.2	Odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode	12
4.1.1.3	Ravnanje s komunalnimi odpadki	12
4.1.1.4	Urejanje in čiščenje javnih površin.....	13
4.1.2	Vzdrževanje občinskih javnih cest	13
4.1.3	Pomoč, oskrba in namestitve zapuščenih živali v zavetišču.....	14
4.1.4	24-urna dežurna pogrebna služba	14
4.2	Izbirne lokalne gospodarske javne službe	14
4.2.1	Dimnikarska služba.....	15
III	Osnutek Odloka o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Podčetrtek	16

I Pravna ureditev lokalnih gospodarskih javnih služb v Republiki Sloveniji

V skladu z določilom prvega odstavka 140. člena **Ustave Republike Slovenije /Ustava RS/** (Uradni list RS, št. 33/91- I s spremembami in dopolnitvami) **'spadajo v pristojnost občine zadeve, ki jih občina lahko ureja samostojno in ki zadevajo samo prebivalce občine'**.

Omenjena določba prvega odstavka 140. člena Ustave RS poudarja avtonomijo lokalne skupnosti pri urejanju zadev lokalnega pomena. Občina v okviru ustave in zakonov samostojno ureja lokalne zadeve javnega pomena, ki so določene z **Zakonom o lokalni samoupravi /ZLS/** (Uradni list RS, št. 94/07-UPB2, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12-ZUJF, 14/15-ZUUJFO, 11/18-ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A, 80/20 – ZIUOOPE), s področnimi zakoni **ter** s splošnimi akti občine (statutom, odloki).

Na podlagi navedenega določila 140. člena Ustave RS ter v skladu z določilom 21. člena veljavnega **ZLS 'občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), ki jih določi s splošnim aktom ali so določene z zakonom'**. Tako občina **'za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev v okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe'**.

V skladu z določilom 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ 'občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih v skladu z zakonom določi s svojim splošnim aktom, in javnih služb, za katere je tako določeno z zakonom (lokalne javne službe)'.
 Opravljanje lokalnih javnih služb zagotavlja občina:

- neposredno v okviru občinske uprave,
- z ustanavljanjem javnih zavodov in javnih podjetij,
- z dajanjem koncesij,
- na drug način, določen v skladu z zakonom.

Način in oblike izvajanja gospodarskih javnih služb določa **Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/** (Uradni list RS, št. 32/1993, 30/98, 30/98-ZZLPP0, 127/06-ZJZP, 38/10-ZUKN, 51/11- ORZGJS40).

V skladu z določilom 3. člena **Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/** (vrste gospodarskih javnih služb) so 'gospodarske javne službe republiške in **lokalne** in so lahko **obvezne in izbirne**. Obvezna gospodarska javna služba se določi z zakonom.

Način opravljanja republiške gospodarske javne službe predpiše Vlada Republike Slovenije z uredbo, **lokalna skupnost pa z odlokom** tako, da je zagotovljeno njeno izvajanje v okviru funkcionalno in prostorsko zaokroženih oskrbovalnih sistemov.

Tehnični, oskrbovalni, stroškovni, organizacijski in drugi standardi ter normativi za opravljanje gospodarskih javnih služb **se urejajo s predpisi pristojnih ministrov.'**

Ne glede na način izvajanja (opravljanja) gospodarske javne službe, režim dejavnosti ureja država oziroma **lokalna skupnost**. Glede na navedeno določilo 3. člena, Zakon o gospodarskih javnih službah predvideva izdajo posebnega predpisa (**odlok lokalne skupnosti**) o načinu opravljanja lokalne javne službe, s katerim se uredijo: • pogoji za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin, • viri financiranja in način njihovega oblikovanja (v tem okviru tudi cenovni režim), • pravice in obveznosti uporabnikov in • položaj infrastrukture, namenjene izvajanju javne službe. Omenjeno izhaja iz določila 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah (način opravljanja), ki določa, da se 's predpisom iz drugega odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (**odlokom lokalne skupnosti**) za posamezno gospodarsko javno službo predpiše:

- **organizacijska in prostorska zasnova** njihovega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, gospodarskem javnem zavodu, javnem podjetju, na podlagi koncesije),
- vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev,
- **pogoji za opravljanje in uporabo javnih dobrin,**
- **pravice in obveznosti uporabnikov,**
- **virji financiranja gospodarskih javnih služb in način njihovega oblikovanja,**
- **vrsta in obseg objektov in naprav,** potrebnih za opravljanje gospodarske javne službe, ki so lastnina republiške ali **lokalne skupnosti** ter del njihove javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa ter
- drugi elementi pomembni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe.'

S predpisom (odlokom) lokalne skupnosti se lahko uredijo vprašanja v zvezi z javno službo, ki so v javnem interesu, ne glede na to v kakšni obliki se bo izvajala javna služba. Ta predpis naj bi tudi že določal, v kakšni obliki se bo izvajala javna služba. V predpisu (odloku) lokalne skupnosti se torej uredijo vsa vprašanja, ki so zaradi javnega interesa pomembna pri gospodarski javni službi - gre torej za javnopravno regulacijo javne službe.

V skladu z drugim odstavkom 9. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (raba objektov in naprav) **'lahko**

lokalna skupnost predpiše pogoje in način javne, posebne in podrejene rabe objektov in naprav, namenjenih za izvrševanje lokalnih gospodarskih javnih služb'.

V skladu z določilom 10. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (subsidiarna uporaba zakona) pa se **'določbe zakona uporabljajo, če s posebnim zakonom posamezna vprašanja niso drugače urejena'**.

1 Lokalne gospodarske javne službe

1.1 Zakonska ureditev

Kot navedeno so lokalne gospodarske javne službe lahko obvezne in izbirne. Obvezna lokalna gospodarska javna služba se določi z zakonom, izbirno pa določi občina s svojim predpisom (odlokom). Na tem mestu je potrebno opomniti, da v teoriji in praksi, glede na možnost odločitve občine o tem, katere dejavnosti bodo podrejene posebnemu javnopravnemu režimu javne službe, ločimo dvoje vrst izbirnih gospodarskih javnih služb in sicer izbirne javne službe, ki jih kot takšne določi zakonodajalec z zakonom; v tem primeru se občina, kadar gre za lokalne gospodarske javne službe odloči ali bo izbirno javno službo izvajala ali ne in izbirne javne službe, ki jih določi posamezna občina. V zvezi s to opredelitvijo se zastavlja vprašanje ali je, glede na zakonsko diktacijo (2. in 3. člen ZGJS), lahko (npr. s strani občine - z odlokom) določena kot izbirna gospodarska javna služba dejavnost, ki ni bila že pred tem z zakonom (kot to zahteva določilo 2. člena ZGJS) določena kot izbirna gospodarska javna služba. Iz diktacije 1. odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se obvezna gospodarska javna služba določi z zakonom, bi lahko sklepali tudi drugače - občina (ali država) bi lahko določila kot izbirno gospodarsko javno službo tudi dejavnost, ki pred tem še ni bila z zakonom določena kot izbirna gospodarska javna služba, seveda ob upoštevanju kriterijev iz 1. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da je gospodarska javna služba dejavnost, s katero se zagotavljajo materialne javne dobrine kot proizvodi in storitve, katerih trajno in nemoteno proizvajanje v javnem interesu zagotavlja RS oziroma občina ali druga lokalna skupnost zaradi zadovoljevanja javnih potreb, kadar in kolikor jih ni mogoče zagotavljati na trgu. Na takšno razlago bi bilo mogoče sklepati tudi iz diktacije 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih sama določi in javnih služb, za katere je tako določeno z zakonom. Ob tem pa je potrebno upoštevati še določilo 5. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da je uporaba javnih dobrin, ki se zagotavljajo z obveznimi gospodarskimi javnimi službami, načeloma obvezna; uporaba javnih dobrin, ki se zagotavljajo z izbirnimi gospodarskimi javnimi službami pa načeloma neobvezna (razen, če zakon ali na njegovi podlagi izdan predpis oziroma odlok občine za posamezne primere ne določa drugače).

Glede na opisano nejasnost Zakona o gospodarskih javnih službah (neusklajenost med določilom 2. in 3. člena) je, ob teleološki razlagi zakonskih določil, potrebno izhajati iz ugotovitve, da pomeni določitev dejavnosti za gospodarske javne službe in posledično vzpostavitev posebnega, javnopravnega režima teh dejavnosti tako velik poseg v ustavno načelo gospodarske pobude (74. člen Ustave RS), da lahko samo zakon 'izvzame' določeno (gospodarsko) dejavnost iz sfere zasebnega in ko, z vzpostavitvijo režima javne službe 'prenese' v sfero javnega kot izbirno gospodarsko javno službo. Tako razlago pa dopušča tudi navedeni 61. člen Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, pri čemer določba tega člena, ki določa, da 'občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih določi s splošnim aktom', ne pomeni, da občina z odlokom vzpostavi režim gospodarske javne službe nad določeno dejavnostjo, temveč da lahko z odlokom določi, da se bodo na njenem območju opravljele tudi določene gospodarske javne službe, ki jih je zakon določil kot 'izbirne' lokalne gospodarske javne službe. Občina mora torej zagotoviti opravljanje tistih javnih služb, ki so z zakonom določene kot obvezne gospodarske javne službe, medtem ko se glede izbirnih javnih služb (določenih z zakonom) prosto odloča.

Ob tem pa je potrebno opozoriti, da bi nasprotna razlaga (da torej občina lahko določi kot gospodarsko javno službo katerokoli tržno dejavnost, ki izpolnjuje kriterije 1. člena ZGJS) lahko pripeljala do situacije, v kateri bi v nekaterih občinah določene dejavnosti bile javne službe, v drugih pa bi se iste dejavnosti opravljele kot tržne dejavnosti. Takšna situacija bi pa bila nedopustna tudi z vidika ustavnega načela enakosti pred zakonom (14. člen Ustave RS) in določbe člena Ustave RS, ki določa, da je mogoče samo z zakonom predpisati način uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, če je to nujno zaradi same narave posamezne pravice ali svoboščine ter tudi s stališča pravne varnosti državljanov (oziroma občanov).

Nasprotno stališče pa lahko zasledimo v praksi Ustavnega sodišča RS, ki je v svoji odločbi št. U-I- 49/95 (Uradni list RS, št. 24/99) v para. 8 navedlo, *'da se obvezne gospodarske javne službe določijo z zakonom, kar pomeni, da sta to vrsto javnih služb Vlada oziroma lokalna skupnost dolžni zagotavljati na podlagi samega zakona. Dejavnosti, ki z zakonom niso opredeljene kot obvezne gospodarske javne službe, se lahko določijo kot izbirne. Iz navedenega izhaja, da lahko Vlada oziroma lokalna skupnost sami odločata, ali se bodo poleg dejavnosti, ki so obvezne javne službe, kot javna služba opravljele še kakšne druge dejavnosti, če so seveda izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka 1. člena ZGJS.'*

Izhajajoč iz slednjega primera je tako odločitev o dejavnosti izbirne gospodarske javne službe v pristojnosti vlade, kadar gre za republiške in v pristojnosti samoupravne lokalne skupnosti, kadar gre za lokalne gospodarske javne službe. Ob navedenem pa moramo omeniti še določilo 4. člena veljavnega Zakona o gospodarskih javnih službah, ki je določil, da lahko vlada na podlagi pooblastila iz zakona z uredbo oziroma samoupravna lokalna skupnost (občina)

z odlokom predpiše, da se poleg proizvodov in storitev, katerih trajno in nemoteno proizvodnje v javnem interesu zagotavlja Republika Slovenija zaradi zadovoljevanja javnih potreb, kadar in kolikor jih ni mogoče zagotavljati na trgu, zagotavljajo še drugi proizvodi in storitve na način in v oblikah, ki jih ZGJS določa za gospodarske javne službe, kadar:

- a. so takšne dejavnosti pogoj za izvrševanje nalog iz njene pristojnosti,
- b. so takšne dejavnosti pogoj za izvrševanje gospodarskih, socialnih ali ekoloških funkcij države oziroma lokalne skupnosti,
- c. republika ali lokalna skupnost prevzame subsidiarno sanacijsko odgovornost (4. člen ZGJS).

Z navedenim je zakonodajalec dejansko sprejel kriterije, na podlagi katerih bi lahko občine samostojno določile gospodarske dejavnosti v katerih je prisoten javni interes in uredile celokupnost pravnih razmerij v zvezi z izvajanjem dejavnosti gospodarske javne službe v skladu z zakonom. Seveda pa moramo na tem mestu ponovno opomniti na ustavno omenjeno omejitev svobodnega določanja gospodarskih dejavnosti v katerih je prisoten javni interes. Svoboda odločitve je v danem primeru omejena s svobodo gospodarske pobude, določeno v prvem odstavku 74. člena Ustave RS. Ustavno zagotovljena svobodna gospodarska pobuda obsega na eni strani svobodo vsakršne odločitve o opravljanju gospodarske dejavnosti, kar pomeni, da je ustavno zagotovljeno svobodno sprejemanje gospodarskih odločitev na podjetniški ravni na drugi strani pa omejuje nosilce oblasti (tudi občine), da bi izvajanje neke gospodarske dejavnosti prosto podredile posebnemu javnopravnemu režimu javne službe in jo izvzele iz sistema delovanja tržnih zakonitosti. Dopustno omejitev svobodne gospodarske pobude predstavlja vzpostavitev pravne ureditve, ki temelji na ustavni določbi tretjega odstavka navedenega 74. člena Ustave RS, da se gospodarske dejavnosti ne smejo izvajati v nasprotju z javno koristjo.¹ Javna korist na gospodarskem področju je pravni standard, ki ga Ustava RS ne pojasnjuje. Ker pa preširoko razumevanje javne koristi ne bi bilo skladno z Ustavo RS, je na tem mestu potrebno sprejeti legalitetno načelo, po katerem je v nasprotju z Ustavo RS tako izvajanje gospodarske dejavnosti, ki je v nasprotju z načeli ustavne ureditve. Po tem stališču pa se ni potrebno sklicevati na pravni standard, kadar sama zakonodaja konkretizira pojem javne koristi oziroma prepoveduje določena ravnanja.²

Glede na navedeno med lokalne gospodarske javne službe (določene z zakonom), ki jih v javnem interesu zagotavlja občina zaradi zadovoljevanja javnih potreb (1., 3. člen ZGJS) štejemo javne službe s področja:

1. **varstva okolja: Zakon o varstvu okolja /ZVO-2/** (Uradni list RS, št. 44/22), ki ureja varstvo okolja pred obremenjevanjem in čigar namen je spodbujanje in usmerjanje takšnega družbenega razvoja, ki omogoča dolgoročne pogoje za človekovo zdravje, počutje in kakovost njegovega življenja ter ohranjanja biotske raznovrstnosti, v prvem odstavku 233. člena določa, da **'so obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja:**
 - oskrba prebivalstva s pitno vodo,
 - odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode,
 - zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov,
 - obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov,
 - odlaganje ostankov obdelanih komunalnih odpadkov ter
 - urejanje in čiščenje javnih površin.'

V skladu z določilom četrtega odstavka navedenega 233. člena **zagotovi občina** izvajanje navedenih javnih služb **skladno s predpisi, ki urejajo gospodarske javne službe.**

Ob navedenem so občine zavezane upoštevati tudi predpis vlade, ki ga ta izda na podlagi izvršilne klavzule, določene v tretjem odstavku 233. člena Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/. V navedenem predpisu vlada podrobneje predpiše: • vrste dejavnosti in naloge, ki se izvajajo v okviru občinskih javnih služb iz prvega odstavka tega člena; • vrste komunalnih odpadkov, ki so predmet občinske javne službe, in postopke obdelave odpadkov, ki se izvajajo v okviru občinskih javnih služb, ter pogoje za izvajanje občinskih javnih služb iz 3., 4. in 5. točke prvega odstavka tega člena; • uporabnike občinske javne službe iz prvega odstavka tega člena, njihove obveznosti in izjeme od njene obvezne uporabe ter • metodologijo za oblikovanje cen, oskrbovalne standarde, tehnične, vzdrževalne, organizacijske in druge ukrepe ter normative za opravljanje občinskih javnih služb iz prvega odstavka tega člena.

Poleg navedenega pa lahko občina na podlagi določila šestega odstavka 147. člena Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ **zagotavlja podrobnejši ali posebni monitoring stanja okolja neposredno ali na podlagi koncesije skladno z zakonom, ki ureja gospodarske javne službe, zbrane podatke pa mora brezplačno posredovati ministrstvu.'**

2. **občinskih javnih cest: Zakon o cestah /ZCes-2/** (Uradni list RS, št. 132/22, 140/22 – ZSDH-1A in 29/23)

¹ Tako Ustavno sodišče RS v obrazložitvi odločbe (para. 8) št. U-I-49/95 (Uradni list RS, št. 24/99).

² Ustavno sodišče RS je npr. v zadevi v zvezi z opravljanjem dimnikarske dejavnosti (ki je po veljavnem ZVO-1 državna (republiška) javna služba) glede vsebine pojma *javna korist* zapisalo: *'Po 74. členu je gospodarska pobuda svobodna, vendar pa se gospodarska dejavnost ne sme izvajati v nasprotju z javno koristjo. Vsebinska in mejna javne koristi so razvidne iz zakonske ureditve posameznega področja.'*

določa obvezno gospodarsko javno službo rednega vzdrževanja javnih cest, ki obsega dela za ohranjanje javnih cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost javnih cest, nadzor nad stanjem javnih cest in cestnega zemljišča ter vzpostavitev prevoznosti javnih cest ob naravnih in drugih nesrečah. Način izvajanja gospodarske javne službe rednega vzdrževanja občinskih cest določi občina.

3. **zaščite živali: Zakon o zaščiti živali /ZZZiv/** (Uradni list RS, št. 38/13-UPB3, 21/18-ZNorg, 92/20, 159/21), ki ureja odgovornost ljudi za zaščito živali kot čutečih živih bitij (1. člen ZZZiv) v 27. členu določa, da **'se zapuščenim živalim zagotovi pomoč, oskrba in namestitve v zavetišču'**.

Zagotovitev zavetišča pa je lokalna zadeva javnega pomena, ki **se izvršuje kot javna služba**, pri čemer **mora biti na vsakih 800 registriranih psov v občini zagotovljeno eno mesto v zavetišču**.

Imetnik zavetišča je lahko občina oziroma vsaka fizična ali pravna oseba, ki izpolnjuje predpisane pogoje.

Izpolnjevanje predpisanih pogojev za začetek delovanja zavetišča ugotavlja upravni organ pristojen za veterinarstvo v upravnem postopku.'

V skladu z določilom 28. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ 'imetnik zavetišča opravlja naslednje naloge:

- sprejema prijave o zapuščenih živalih,
- zagotavlja potrebno veterinarsko pomoč zapuščenim živalim,
- zagotavlja ulov, prevoz, namestitve in oskrbo zapuščenih živali v zavetišču,
- skrbi za iskanje skrbnikov teh živali oziroma prodajo ali oddajo živali novim skrbnikom,
- skrbi za ažurno vodenje registra psov, ki ga enkrat letno posreduje lokalni skupnosti.'

V skladu z določilom 33. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ 'imetnik zavetišča pridobi sredstva za vzpostavitev zavetišča iz naslednjih virov:

- proračuna lokalne skupnosti,
- proračuna Republike Slovenije za gradbena dela in opremo, vendar največ do višine 50% njihove dejanske vrednosti, če je investicija v skladu s pogoji, ki jih predpiše minister,
- drugih virov (darila, donacije, ipd.).

4. **pokopališke in pogrebne dejavnosti: Zakon o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/** (Uradni list RS, št. 62/16, 3/22 - ZDeb) ureja pogrebno in pokopališko dejavnost in določa, da pogrebna dejavnost obsega zagotavljanje 24-urne dežurne službe, ki je obvezna občinska gospodarska javna služba, ter prevoz, pripravo in upepelitev pokojnika ter pripravo in izvedbo pogreba. Pokopališka dejavnost pa obsega upravljanje ter urejanje pokopališč in ju zagotavlja občina. Ob navedenem moramo opomniti, da občina z odlokom predpiše pokopališki red, v katerem podrobneje določi izvajanje pogrebne in pokopališke dejavnosti.

5. **Zakon o oskrbi s plini /ZOP/** (Uradni list RS, št. 204/21 in 121/22) določa, da je dejavnost operaterja distribucijskega sistema izbirna lokalna gospodarska javna služba, ki obsega:

- izvajanje distribucije;
- varno, zanesljivo in učinkovito obratovanje in vzdrževanje distribucijskega sistema v ekonomsko sprejemljivih pogojih z obveznim upoštevanjem varovanja okolja in energetske učinkovitosti;
- razvoj distribucijskega sistema ob upoštevanju predvidenih potreb uporabnikov sistema ter zahtev varnega in zanesljivega obratovanja sistema;
- zagotavljanje dolgoročne zmožljivosti distribucijskega sistema, da omogoča razumne zahteve za priključitev na sistem in dostop do njega;
- zagotavljanje zanesljivosti dobave in prevzema plina z ustrezno zmožljivostjo in zanesljivostjo omrežja;
- zagotavljanje nujne oskrbe;
- zagotavljanje potrebnih podatkov uporabnikom sistema, da lahko učinkovito uveljavljajo dostop do sistema in njegovo uporabo;
- vzpostavitev in nadzor mehanizmov za upravljanje kakovosti plina v sistemu v primeru prevzema plina od proizvajalca v distribucijski sistem (58. člen ZOP).

V skladu z **Zakonom o oskrbi s toploto iz distribucijskih sistemov /ZOTDS/** (Uradni list RS, št. 44/22) lahko občina določi, da se kot izbirna lokalna gospodarska javna služba opravlja dejavnost distribucije toplote in dejavnost distribucije plina (4. in 5. člen ZOTDS).

6. **varstva pred požarom: Zakon o varstvu pred požarom /ZVPoz/** (Uradni list RS, št. 3/07-UPB1, 9/11, 83/12, 61/17-GZ, 189/20 - ZFRO), ki ureja sistem varstva pred požarom v 3. členu določa dejavnost, ki jo opravljajo gasilske enote kot obvezno javno službo, ob tem pa lahko občine določijo dejavnosti varstva pred požarom, ki

se opravljajo kot neobvezne (izbirne) javne službe.

7. **gasilstvo: Zakon o gasilstvu /ZGas/** (Uradni list RS, št. 11/05-UPB1, 23/19, 189/20 - ZFRO), ki ureja naloge, organizacijo in status gasilstva v 11.a členu določa, da poklicne gasilske enote opravljajo javno gasilsko službo v skladu z Zakonom o gasilstvu /ZGas/ in aktom o ustanovitvi.
Prostovoljne gasilske enote opravljajo javno gasilsko službo skladno z Zakonom o gasilstvu /ZGas/, če jih neposredno določi pristojni občinski organ in če z gasilskimi organizacijami, v katerih delujejo te gasilske enote, občina neposredno sklene pogodbo o opravljanju javne gasilske službe. Za opravljanje javne gasilske službe v skladu z Zakonom o gasilstvu /ZGas/ je lahko določena le tista prostovoljna gasilska enota, ki se preko gasilskih zvez povezuje v Gasilsko zvezo Slovenije. Pogodbo o opravljanju javne gasilske službe soprodpisuje tudi pristojna gasilska zveza. Na tem mestu moramo opomniti, da pristojni občinski organ (mestni svet) za opravljanje javne gasilske službe v skladu z zakonom določi zlasti: • obseg in način opravljanja javne gasilske službe; • organizacijo javne gasilske službe; • nadzor nad izvajanjem javne gasilske službe.
8. **upravljanja s pristanišči oziroma vstopno-izstopnimi mesti: Zakon o plovbi po celinskih vodah /ZPCV/** (Uradni list RS, št. 30/02, 9/17 – ZŠpo-1, 41/17 – PZ-G), ki ureja varnost plovbe po celinskih vodah v 14. členu določa, da je upravljanje s pristanišči oziroma vstopno-izstopnimi mesti izbirna gospodarska javna služba. Občina lahko s splošnim aktom podeli koncesijo za upravljanje s pristanišči ter vstopno-izstopnimi mesti. Za podelitev koncesije se smiselno uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo gospodarske javne službe.
9. **prevoz potnikov po žičniških napravah: Zakon o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/** (Uradni list RS, št. 126/03, 56/13, 33/14, 200/20), ki ureja pogoje javnega prevoza oseb po žičniških napravah in gospodarske javne službe tega prevoza v 38. členu določa, da lahko lokalna skupnost (občina) določi, da se javni prevoz potnikov po žičniških napravah opravlja kot izbirna lokalna gospodarska javna služba. Občina lahko določi, da se javni prevoz potnikov kot javna služba opravlja po naslednjih žičniških napravah: 1. žičniških napravah, razen vlečnic, na območju mesta; 2. žičniških napravah, razen vlečnic, ki pomenijo nadaljevanje ali povezavo linijskega prevoza v mestnem prometu, in 3. žičniških napravah, razen vlečnic, ki pomenijo edino ali nujno dodatno povezavo z naseljenim območjem na gori, ali sicer težko dostopnim območjem. V predpisu, s katerim občina določi javno službo, mora določiti tudi žičniške naprave, na katerih se opravlja javna služba oziroma lokacije teh naprav, ki so infrastruktura javne službe.
10. **monitoring stanja okolja: Zakon o varstvu okolja /ZVO-2/** v 147. členu določa, da lahko občina zagotavlja podrobnejši ali posebni monitoring stanja okolja neposredno ali na podlagi koncesije skladno z zakonom, ki ureja gospodarske javne službe, zbrane podatke pa mora brezplačno posredovati ministrstvu.
11. **geodetska dejavnost: Zakon o geodetski dejavnosti /ZGeoD-1/** (Uradni list RS, št. 77/10, 61/17-ZAID) v 35. členu določa, da lokalno geodetsko službo zagotavlja samoupravna lokalna skupnost. Lokalna geodetska skupnost obsega vzpostavitev, vodenje in vzdrževanje katastrov gospodarske infrastrukture ter posredovanje podatkov o omrežjih in objektih gospodarske infrastrukture v zbirni kataster gospodarske infrastrukture, lahko pa tudi vzpostavitev, vodenje in vzdrževanje podatkov v bazi topografskih podatkov ter druge naloge lokalnega pomena. Organizira se lahko v okviru občinske uprave ali skupne občinske uprave, lahko pa jo samoupravna lokalna skupnost poveri geodetskemu podjetju s koncesijo. Koncesija se podeli po postopku in na način, ki ga določa zakon, ki ureja gospodarske javne službe.

1.2 Oblike zagotavljanja gospodarskih javnih služb

Občina lahko v skladu z določilom 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ zagotovi opravljanje gospodarskih javnih služb v naslednjih oblikah: • režijskem obratu, • javnem gospodarskem zavodu, • javnem podjetju ali • z dajanjem koncesij.

1.2.1 Režijski obrat

Občina lahko zagotovi izvajanje gospodarske javne službe v obliki režijskega obrata, kadar bi bilo zaradi majhnega obsega ali značilnosti službe neekonomično ali neracionalno ustanoviti javno podjetje ali podeliti koncesijo. Režijski obrat se organizira kot organizacijska enota uprave oziroma službe občine. Organiziran je lahko kot samostojen ali nesamostojen režijski obrat. Organizacijo in delovno področje režijskega obrata pa določi občinski (mestni) svet v okviru organizacije in delovnega področja občinske uprave na predlog župana. Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ izrecno določa, da režijski obrat ni pravna oseba (17. člen ZGJS).

1.2.2 Javni gospodarski zavod

V obliki javnega gospodarskega zavoda se lahko zagotovi izvajanje lokalne gospodarske javne službe, kadar gre za opravljanje ene ali več lokalnih gospodarskih javnih služb, ki jih zaradi njihove narave ni mogoče opravljati kot profitne oziroma če to ni njihov cilj. Lokalna skupnost ustanovi javni gospodarski zavod za opravljanje ene ali več gospodarskih dejavnosti, kadar se v celoti izvajajo kot neprofitne, njihovo izvajanje pa zahteva samostojno

organizacijo izven uprave lokalne skupnosti.

Javni gospodarski zavod ustanovi lokalna skupnost z aktom o ustanovitvi, s katerim se ob statusnih lastnostih določijo tudi sredstva za ustanovitev in začetek dela zavoda, viri, način in pogoji za financiranje dela zavoda ter pravice in obveznosti ustanovitelja in zavoda. Poleg samoupravne lokalne skupnosti so lahko soustanovitelji javnega gospodarskega zavoda tudi druge pravne ali fizične osebe, vendar njihovi ustanoviteljski deleži skupaj ne smejo presežati 49%. Ustanovitelji javnega gospodarskega zavoda imajo vrsto pravic, zlasti pa določajo pogoje za izvajanje dejavnosti, dajejo soglasje k statutu zavoda ter k notranji organizaciji in programom dela zavoda. Ustanovitelji odločajo tudi o cenah oziroma tarifah za uporabo javnih dobrin in sprejemajo poslovno poročilo, obračune in zaključni račun gospodarskega javnega zavoda.

Javni gospodarski zavod upravlja upravni odbor, poslovanje in delo gospodarskega javnega zavoda pa vodi direktor. Slednjega imenuje in razrešuje ustanovitelji zavoda, če za to ni pooblaščen upravni odbor zavoda. Direktorja javnega zavoda imenujejo ustanovitelji za obdobje štirih let, ista oseba pa je lahko po preteku mandata ponovno imenovana. Pravice, obveznosti in odgovornosti direktorja pa ureja statut javnega gospodarskega zavoda (ZGJS, 18. – 24. člen).

1.2.3 Javno podjetje

Lokalna skupnost lahko zagotovi izvajanje lokalne gospodarske javne službe v obliki javnega podjetja, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb večjega obsega ali kadar to narekuje narava monopolne dejavnosti, ki je določena kot gospodarska javna služba, gre pa za dejavnost, ki jo je mogoče opravljati profitno. Javno podjetje lahko ustanovi lokalna skupnost kot podjetje v lasti lokalne skupnosti (občine). Ker javno podjetje po veljavni ureditvi nima lastne statusne oblike, jo neposredno črpa iz ureditve gospodarskih družb, tako da se lahko ustanovi samo v eni od statusnih oblik pravnih subjektov, ki jih predvideva veljavni **Zakon o gospodarskih družbah /ZGD-1/** (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C, 18/21 in 18/23 – ZDU-10). Statusno se javno podjetje torej ne razlikuje od 'navadne' gospodarske družbe, bistvena razlika pa je samo v upravljavskih upravičenjih, pri katerih imeta država ali samoupravna lokalna skupnosti kot ustanoviteljici posebne ustanoviteljske pravice na takšnem podjetju, ki pa so sicer neodvisne od kapitalske strukture javnega podjetja. V teoriji statusnega prava se kot nesporno navaja stališče, da se lahko javno podjetje organizira v eni od oblik kapitalskih družb (d.d. ali d.o.o.).

Ustanovitelj javnega podjetja ima posebne pravice in sicer:

- določi posebne pogoje za izvajanje dejavnosti ter zagotavljanje in uporabo javnih dobrin,
- odloča o cenah oziroma tarifah za uporabo javnih dobrin (26. člen ZGJS).

1.2.4 Koncesionirana gospodarska javna služba

Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ kot način izvajanja gospodarske javne službe predvideva tudi koncesijo. Koncesija je oblika zasebnega izvajanja javne službe. Koncesija je posebno dovoljenje in pooblastilo, ki ga da država ali lokalna skupnost osebi zasebnega prava za izvajanje javne službe.

S podelitvijo koncesije nastane koncesijsko razmerje v katerem nastopata koncedent (lokalna skupnost, ki podeli koncesijo) in koncesionar (oseba zasebnega ali javnega prava, ki izvaja javno službo). Koncesionar je lahko fizična ali pravna oseba, če izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti, ki je predmet koncesionirane gospodarske javne službe. Če zakon ne določa drugače je lahko koncesionar tudi tuja oseba. Katero gospodarsko javno službo je možno opravljati na podlagi koncesije določa zakon ali odlok lokalne skupnosti.

Postopek za podelitev koncesije je dokaj zapleten. Najprej mora koncedent sprejeti akt o načinu izvajanja javne službe (odlok občine). V tem aktu naj bi bila že v naprej sprejeta odločitev, da se neka gospodarska javna služba opravlja kot koncesionirana. Ta akt tudi ureja celoten režim izvajanja javne službe. V njem je opredeljen javni interes na področju določene javne službe. Ta akt torej prinaša izključno javnopravne elemente (bodočega) koncesijskega razmerja.

Aktu o načinu izvajanja javne službe v primeru, da se je občina odločila za koncesijo, sledi koncesijski akt (odlok občine). S tem aktom se določi predmet in pogoje opravljanja gospodarske javne službe za posamezno koncesijo. S koncesijskim aktom se lahko da koncesionarju javno pooblastilo, če tako določa zakon. Koncesijski akt vsebuje:

- dejavnost ali zadeve, ki so predmet gospodarske javne službe,
- območje izvajanja gospodarske javne službe, uporabnike ter razmerja do uporabnikov,
- pogoje, ki jih mora izpolnjevati koncesionar,
- morebitna javna pooblastila koncesionarju,
- splošne pogoje za izvajanje gospodarske javne službe in za uporabo javnih dobrin, ki se z njo zagotavljajo,
- vrsto in obseg monopola ali način njegovega preprečevanja,
- začetek in čas trajanja koncesije,
- vire financiranja gospodarske javne službe,

- način plačila koncesionarja ali način plačila odškodnine za izvrševanje gospodarske javne službe oziroma varščine,
- nadzor nad izvajanjem gospodarske javne službe,
- prenehanje koncesijskega razmerja,
- organ, ki opravi izbor koncesionarja,
- organ, pooblaščen za sklenitev koncesijske pogodbe,
- druge sestavine, potrebne za določitev in izvajanje gospodarske javne službe.

Pogoje, ki jih mora izpolnjevati koncesionar, so podlaga za kasnejši javni razpis, s katerim koncedent pridobi koncesionarja. Podlaga za javni razpis je koncesijski akt, s katerim se določita tudi oblika in postopek javnega razpisa. Javni razpis se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. O izbiri koncesionarja odloči koncedent (občinska uprava) z upravno odločbo. Z izbranim koncesionarjem nato sklene koncedent (župan) koncesijsko pogodbo v pisni obliki. S koncesijsko pogodbo koncedent in koncesionar uredita medsebojna razmerja v zvezi z opravljanjem koncesionirane gospodarske javne službe. Bistvene sestavine koncesijske pogodbe se nanašajo na način in roke plačil morebitne varščine, razmerja v zvezi s sredstvi, ki jih vloži koncedent, dolžnost koncesionarja poročati koncedentu o vseh dejstvih in pojavih, ki utegnejo vplivati na izvajanje javne službe, način finančnega in strokovnega nadzora, pogodbene sankcije in način spreminjanja koncesijske pogodbe. O morebitnem sporu med koncedentom in koncesionarjem odloča redno sodišče.

Koncesijsko razmerje preneha **a)** s prenehanjem koncesijske pogodbe, **b)** z odkupom koncesije, **c)** z odvzemom koncesije in **d)** s prevzemom koncesionirane gospodarske javne službe v režijo.

Koncesijska pogodba preneha po preteku časa, za katerega je bila sklenjena, z odpovedjo, če je bila sklenjena za nedoločen čas ali z razdrtjem. Razlogi in pogoji za razdrtje, odpovedni rok in druge medsebojne pravice in obveznosti ob odpovedi ali razdrtju pogodbe pa se določijo v koncesijski pogodbi.

Z odkupom koncesije preneha koncesijsko razmerje tako, da koncesionar preneha opravljati javno službo, ki je predmet koncesije, koncedent pa v določenem obsegu prevzame objekte in naprave, ki jih je koncesionar zgradil ali drugače pridobil za namen izvajanja koncesionirane gospodarske javne službe. Odkup koncesije je možen samo, če je izrecno predviden v koncesijskem aktu ali v koncesijski pogodbi, s katero se določijo tudi način, obseg in pogoji odkupa. Zakon pa dopušča tudi možnost prisilnega odkupa koncesije. Ob prisilnem odkupu koncesije pa je koncedent dolžan plačati koncesionarju odškodnino, ki se določa po predpisih o razlastitvi.

Pri odvzemu koncesije lahko koncedent odvzame koncesionarju koncesijo, če le ta ne začne z opravljanjem koncesionirane gospodarske javne službe v za to določenem roku ali če je v javnem interesu, da se dejavnost preneha izvajati kot gospodarska javna služba ali kot koncesionirana gospodarska javna služba. Pogoji za odvzem koncesije se določijo v koncesijskem aktu ali v koncesijski pogodbi. V primeru odvzema koncesije je koncedent dolžan koncesionarju plačati odškodnino, ki se določa po predpisih o razlastitvi.

Pod pogoji in na način, določenimi v koncesijskem aktu ali v koncesijski pogodbi lahko koncedent prevzame koncesionirano gospodarsko javno službo prevzame v režijo. Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ določa, da lahko koncesionar prenese opravljanje koncesionirane gospodarske javne službe na drugo osebo. Slednje je mogoče samo, če je prenos predviden v koncesijski pogodbi v predvidenem obsegu. V nasprotnem primeru je prenos možen samo z dovoljenjem koncedenta. Koncedent pa lahko v celoti ali delno prenese opravljanje koncesionirane gospodarske javne službe samo v primerih, določenih z ZGJS ali zaradi razlogov, določenih v koncesijski pogodbi, drugače pa samo s soglasjem koncesionarja.

Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ pozna tudi obvezno koncesijo, kadar gre za določeno dejavnost, ki se opravlja kot gospodarska javna služba, opravljajo pa jo osebe zasebnega prava kot obvezni del svoje dejavnosti. Obvezna koncesija se izvajalcu naloži z upravno odločbo, za njeno opravljanje pa koncedent in koncesionar skleneta koncesijsko pogodbo.

Koncesionar mora opravljati koncesionirano gospodarsko javno službo v okviru objektivnih možnosti tudi ob nepredvidljivih okoliščinah, nastalih zaradi višje sile. V tem primeru ima koncesionar pravico zahtevati od koncedenta povračilo stroškov, ki so nastali zaradi opravljanja koncesionirane gospodarske javne službe v nepredvidljivih okoliščinah.

Koncesionar je v skladu z zakonom odgovoren za škodo, ki jo pri opravljanju ali v zvezi z opravljanjem javne službe povzročijo pri njem zaposleni ljudje uporabnikom ali drugim osebam. Uporabnikom ali drugim osebam odgovarja subsidiarno za koncesionarja tudi koncedent, če s koncesijsko pogodbo ni dogovorjena drugačna vrsta odgovornosti.

1.3 Financiranje gospodarskih javnih služb

Gospodarske javne službe naj bi se načeloma financirale z zaračunavanjem storitev, ki jih plačujejo uporabniki javnih dobrin na podlagi vnaprej določenih tarif, taks, nadomestil ali povračil. Cene proizvoda ali storitve se oblikujejo in določajo na način in po postopku, ki ga določa zakon ali odlok lokalne skupnosti. Cene se lahko določijo diferencirano

po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih ali nujenih javnih dobrinah ter rednosti njihove uporabe. Cene se lahko tudi subvencionirajo, pri čemer se z aktom, s katerim se določi subvencioniranje, določita tudi višina in vir subvencij. Tudi subvencije so lahko diferencirane po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih ali nujenih javnih dobrinah.

Gospodarske javne službe, s katerimi se zagotavljajo javne dobrine, katerih uporabniki niso določljivi ali katerih uporaba ni izmerljiva pa se financirajo iz sredstev proračuna.

Poleg navedenega pa lahko lokalna skupnost za financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb predpiše tudi davek v skladu s predpisi, ki urejajo financiranje javne porabe in nalog lokalnih skupnosti.

Na tem mestu moramo opomniti, da morajo vsi izvajalci gospodarskih javnih služb voditi računovodstvo v skladu z računovodskimi standardi tako, da je možen stalen nadzor nad finančnim poslovanjem izvajalcev gospodarskih javnih služb. Izvajalci, ki imajo status pravne osebe, morajo imeti revidirane letne računovodske izkaze v skladu z zakonom. Pri reviziji se ugotavljajo zlasti namenskost, učinkovitost in racionalnost uporabe proračunskih sredstev.

1.4 Varstvo uporabnikov javnih dobrin

Za posamezno ali več gospodarskih javnih služb morajo občine ustanoviti telesa za varstvo uporabnikov javnih dobrin. Omenjena telesa sestavljajo predstavniki uporabnikov javnih dobrin. Telesa dajejo pripombe in predloge v zvezi z izvajanjem gospodarskih javnih služb pristojnim organom lokalne skupnosti, ki so jih dolžni o svojih stališčih in ukrepih obvestiti. Sestavo, delovno področje ter podrobnejše pravice telesa za varstvo uporabnikov javnih dobrin pa določi akt o njegovi ustanovitvi, s katerim se določi tudi organ, ki opravlja zanj administrativno strokovna opravila.

II Analiza pravne ureditve izvajanja lokalnih gospodarskih javnih služb v Občini Podčetrtek

V sklopu izvedbe projekta smo naredili analizo naslednjih pravnih aktov Občine Podčetrtek:

- **Statut Občine Podčetrtek** (Uradni list RS, št. 88/22);
- **Poslovnik Občinskega sveta Občine Podčetrtek** (Uradni list RS, št. 88/22);
- **Odlok o organizaciji in delovnem področju občinske uprave Občine Podčetrtek** (Uradni list RS, št. 29/09);
- **Odlok o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Podčetrtek** (Uradni list RS, št. 61/18);
- **Odlok o ustanovitvi OKP javnega podjetja za komunalne storitve Rogaška Slatina, d.o.o.** (Uradni list RS, št. 89/12);
- **Odlok o oskrbi s pitno vodo na območju Občine Podčetrtek** (Uradni list RS, št. 1/08);
- **Odlok o oskrbi s pitno vodo na območju občin Rogaška Slatina, Šmarje pri Jelšah, Podčetrtek, Rogatec, Kozje, Bistrica ob Sotli in Poljčane** (Uradni list RS, št. 81/21);
- **Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Podčetrtek** (Uradni list RS, št. 1/08);
- **Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode na območju občin Rogaška Slatina, Šmarje pri Jelšah, Podčetrtek, Rogatec, Kozje in Bistrica ob Sotli** (Uradni list RS, št. 81/21);
- **Odlok o koncesiji za opravljanje lokalne gospodarske javne službe odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov v Občini Podčetrtek** (Uradni list RS, št. 7/10);
- **Odlok o zbiranju določenih vrst komunalnih odpadkov v občinah Rogaška Slatina, Šmarje pri Jelšah, Podčetrtek, Rogatec, Kozje in Bistrica ob Sotli** (Uradni list RS, št. 81/21);
- **Odlok o urejanju javnih površin ter o zunanjem izgledu naselij v Občini Podčetrtek** (Uradni list RS, št. 15/98);
- **Odlok o pokopališkem redu v Občini Podčetrtek** (Uradni list RS, št. 68/17);
- **Odlok o ureditvi zimske službe v Občini Podčetrtek** (Uradni list RS, št. 26/01);
- **Odlok o koncesiji za opravljanje obvezne lokalne gospodarske javne službe pregledovanje, nadzorovanje in čiščenje kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva zraka** (Uradni list RS, št. 108/03);

1 Statutarna ureditev lokalnih gospodarskih javnih služb v Občini Podčetrtek

Leta 2022 je Občinski svet Občine Podčetrtek sprejel **Statut Občine Podčetrtek** (Uradni list RS, št. 88/22). V šesti točki prvega odstavka 9. člena je med nalogami občine določeno, da občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), določene z zakonom, zlasti pa zagotavlja obvezne in izbirne lokalne gospodarske javne službe v skladu z zakonom.

Na podlagi izvedene pravne analize, lahko sklenemo, da je 6. točka prvega odstavka 9. člena Statuta Občine Podčetrtek skladna z določili veljavnega Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/.

2 Lokalne gospodarske javne službe v Občini Podčetrtek

Občinski svet Občine Podčetrtek je v letu 2018 sprejel **Odlok o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini**

Podčetrtek (Uradni list Republike Slovenije, št. 61/18), s katerim je uredil lokalne gospodarske javne službe v Občini Podčetrtek, način njihovega izvajanja, strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge, varstvo uporabnikov, financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb in druga vprašanja v zvezi z izvajanjem lokalnih gospodarskih javnih služb v Občini Podčetrtek (1. člen Odloka).

V 4. členu navedenega odloka je določeno, da so lokalne gospodarske javne službe so obvezne in izbirne. Obvezne lokalne gospodarske javne službe so določene z zakonom in s tem odlokom. Izbirne lokalne gospodarske javne službe so določne s tem odlokom.

V prvem odstavku 5. člena odloka je določeno, da se na območju občine kot obvezne lokalne gospodarske javne službe opravljajo naslednje dejavnosti:

1. oskrba s pitno vodo,
2. odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode,
3. zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov,
4. obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov,
5. odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov,
6. urejanje in čiščenje javnih površin,
7. vzdrževanje občinskih javnih cest,
8. zagotavljanje 24-urne dežurne službe pogrebne dejavnosti.

Ob navedenem moramo opomniti, da pod obvezne gospodarske javne službe sodi še naslednja dejavnost:

- v skladu s 27. členom Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/: dejavnost pomoči, oskrbe in namestitve zapuščenih živali v zavetišču;

V 6. členu tega odloka je določeno, da se na območju občine kot izbirne lokalne gospodarske javne službe opravljajo naslednje dejavnosti:

1. pokopališka dejavnost, ki zajema upravljanje in urejanje pokopališč
2. vzdrževanje prometnih površin, objektov in naprav na, ob ali nad vozišči državnih cest, ki so v funkciji javnih površin naselja *(na tem mestu moramo opomniti, da je dejavnost rednega vzdrževanja prometnih površin, v skladu z določili 2. točke drugega odstavka 10. člena Pravilnika o rednem vzdrževanju javnih cest (Uradni list RS, št. 38/16) predmet obvezne občinske gospodarske javne službe rednega vzdrževanja občinskih javnih cest);*

Predlog:

V skladu z navedenim predlagamo, da Občinski svet Občine Podčetrtek upošteva določilo tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, vsebinsko uskladi določila Odloka o gospodarskih javnih službah z veljavno zakonodajo.

3 Organizacija izvajanja lokalnih gospodarskih javnih služb v Občini Podčetrtek

3.1 Oblike izvajanja lokalnih gospodarskih javnih služb v Občini Podčetrtek

V 9. členu Odloka o lokalnih gospodarskih službah v Občini Podčetrtek je določeno, da občina zagotavlja lokalne gospodarske javne službe v naslednjih oblikah:

- v javnem podjetju,
- z dajanjem koncesij.

Na tem mestu moramo opomniti, da veljavni Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ v 6. členu določa, da lokalna skupnost zagotavlja gospodarske javne službe v naslednjih oblikah:

- v režijskem obratu;
- v javnem gospodarskem zavodu;
- v javnem podjetju;
- z dajanjem koncesij.

Iz navedenega sledi, da je 9. člen navedenega odloka skladen s 6. členom Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/.

Na tem mestu moramo opomniti, da veljavni Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ določa, da se z odlokom lokalne skupnosti, za posamezno gospodarsko javno službo določi:

- organizacijska in prostorska zasnova njihovega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju, na podlagi koncesije ali javnih kapitalskih vložkov);
- vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev;
- pogoji za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin;

- pravice in obveznosti uporabnikov;
- viri financiranja gospodarskih javnih služb in način njihovega oblikovanja;
- vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje gospodarske javne službe, ki so lastnina republike ali lokalne skupnosti ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa;
- drugi elementi pomembni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe.

3.1.1 Režijski obrat

Občinski svet Občine Podčetrtek je leta 2009 sprejel **Odlok o organizaciji in delovnem področju občinske uprave Občine Podčetrtek** (Uradni list RS, št. 29/09), s katerim je določil, da se z odlokom določi nova organizacija in delovno področje občinske uprave Občine Podčetrtek, ki je bila ustanovljena z Odlokom o organizaciji in delovnem področju občinske uprave Občine Podčetrtek (Uradni list RS, št. 48/99 in 7/02) ter uredi druga vprašanja v zvezi z delovanjem občinske uprave (1. člen Odloka).

Predlog:

Glede na izvedeno analizo predlagamo, da na podlagi določil tretjega odstavka 153. člena Ustave RS (usklajenost pravnih aktov), ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, Občinski svet Občine Podčetrtek sprejme z zakonodajo usklajeno besedilo Odloka o organizaciji in delovnem področju občinske uprave Občine Podčetrtek.

3.1.2 Javno podjetje

Občinski svet občine Podčetrtek je v letu 2012 z drugimi občinami ustanoviteljicami sprejel **Odlok o ustanovitvi OKP javnega podjetja za komunalne storitve Rogaška Slatina, d.o.o.** (Uradni list RS, št. 89/12), s katerim občine ustanoviteljice ustanovijo javno podjetje »OKP Javno podjetje za komunalne storitve Rogaška Slatina, d.o.o.«, v pravnoorganizacijski obliki družbe z omejeno odgovornostjo, v skladu z določili zakona, ki ureja gospodarske družbe (1. člen Odloka).

Na podlagi izvedene pravne analize navedenega odloka lahko sklenemo, da je odlok vsebinsko skladen z določili veljavnega Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ in Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/.

4 Dejavnosti lokalnih gospodarskih javnih služb

4.1 Obvezne lokalne gospodarske javne službe

4.1.1 Lokalne gospodarske javne službe varstva okolja

Zakon o varstvu okolja /ZVO-2/ v 233. členu določa, da **so obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja:**

- oskrba prebivalstva s pitno vodo,
- odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode,
- zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov,
- obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov,
- odlaganje ostankov obdelanih komunalnih odpadkov ter
- urejanje in čiščenje javnih površin.

4.1.1.1 Oskrba s pitno vodo

Občinski svet Občine Podčetrtek je v letu 2008 sprejel **Odlok o oskrbi s pitno vodo na območju Občine Podčetrtek** (Uradni list RS, št. 1/08), s katerim je določil način opravljanja obvezne gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo tako, da je določil:

- organizacijsko in prostorsko zasnovo opravljanja javne službe,
- vrsto in obseg javnih dobrin javne službe ter njihovo prostorsko razporeditev,
- pogoje za zagotavljanje oskrbe z vodo,
- pravice in obveznosti uporabnikov,
- vire financiranja javne službe in način njihovega oblikovanja,
- vrsto in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje javne službe (1. člen Odloka).

Na podlagi izvedene pravne analize navedenega odloka lahko sklenemo, da odlok ni vsebinsko skladen z določili veljavnega Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/, Uredbo o oskrbi s pitno vodo (Uradni list RS, št. 88/12, 44/22 - ZVO-2) in Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 87/12, 109/12, 76/17, 78/19, 44/22 - ZVO-2).

Predlog:

Občinskemu svetu Občine Podčetrtek predlagamo, da v skladu z določili tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, na podlagi določil 3. ter 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, sprejme z določili Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ in veljavno Uredbo o oskrbi s pitno vodo vsebinsko usklajen Odlok o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo v Občini Podčetrtek.

Leta 2021 je Občinski svet Občine Podčetrtek skupaj z drugimi občinami ustanoviteljicami sprejel **Odlok o oskrbi s pitno vodo na območju občin Rogaška Slatina, Šmarje pri Jelšah, Podčetrtek, Rogatec, Kozje, Bistrica ob Sotli in Poljčane** (Uradni list RS, št. 81/21), s katerim je določil način izvajanja obvezne občinske gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo na območju občin: Rogaška Slatina, Šmarje pri Jelšah, Podčetrtek, Rogatec, Kozje, Bistrica ob Sotli in Poljčane.

Na podlagi izvedene pravne analize navedenega odloka lahko sklenemo, da je odlok vsebinsko skladen z določili veljavnega Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ in Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ in ostalo zakonodajo.

4.1.1.2 Odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode

Občinski svet Občine Podčetrtek je v letu 2008 sprejel **Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Podčetrtek** (Uradni list RS, št. 1/08) katerim je uredil na območju Občine Podčetrtek način opravljanja storitev obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne odpadne in padavinske vode) tako, da je določil:

- organizacijsko in prostorsko zasnovo opravljanja storitev javne službe,
- vrsto in obseg javnih dobrin javne službe ter njihovo prostorsko razporeditev,
- pogoje za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin,
- pravice in obveznosti uporabnikov,
- vire financiranja storitev javne službe in način njihovega oblikovanja,
- vrsto in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje storitev javne službe (1. člen Odloka).

Na podlagi izvedene pravne analize navedenega odloka lahko sklenemo, da je sicer vsebinsko skladen z določili veljavnega Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ni pa skladen z določili Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ in Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (Uradni list RS, št. 95/15, 76/17, 44/22 – ZVO-2) ter z določili veljavnega Gradbenega zakona /GZ-1/ (Uradni list RS, št. 199/21 in 105/22 – ZZNŠPP), ki v 43. členu določa, da mora investitor pred vložitvijo zahteve za izdajo gradbenega dovoljenja pridobiti mnenja pristojnih mnenjedajalcev

Predlog:

Občinskemu svetu Občine Podčetrtek predlagamo, da v skladu z določili tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, vsebinsko uskladi Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode na območju Občine Podčetrtek z veljavno Uredbo o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode ter z veljavnim Gradbenim zakonom /GZ-1/.

Leta 2021 je Občinski svet Občine Podčetrtek z drugimi občinami ustanoviteljicami sprejel **Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode na območju občin Rogaška Slatina, Šmarje pri Jelšah, Podčetrtek, Rogatec, Kozje in Bistrica ob Sotli** (Uradni list RS, št. 81/21), s katerim je določil pogoje in način izvajanja obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode (v nadaljevanju: javna služba) na območju občin Rogaška Slatina, Šmarje pri Jelšah, Podčetrtek, Rogatec, Kozje in Bistrica ob Sotli (1. člen Odloka).

Na podlagi izvedene pravne analize navedenega odloka lahko sklenemo, da je odlok vsebinsko skladen z določili veljavnega Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ in Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ in ostalo zakonodajo.

4.1.1.3 Ravnanje s komunalnimi odpadki

Občinski svet Občine Podčetrtek je v letu 2021 sprejel **Odlok o zbiranju določenih vrst komunalnih odpadkov v občinah Rogaška Slatina, Šmarje pri Jelšah, Podčetrtek, Rogatec, Kozje in Bistrica ob Sotli** (Uradni list RS, št. 81/21), s katerim je določil način, predmet in pogoje izvajanja obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov na celotnem območju občin Rogaška Slatina, Šmarje pri Jelšah, Podčetrtek, Rogatec, Kozje in Bistrica ob Sotli in vsebuje:

I. splošne določbe

II. organizacijsko in prostorsko zasnovo izvajanja javne službe

III. vrsto in obseg storitev javne službe ter njihovo prostorsko razporeditev

IV. pogoje za zagotavljanje in uporabo storitev javne službe

V. pravice in obveznosti izvajalca javne službe in uporabnikov storitev javne službe

VI. financiranje javne službe

VII. vrsto objektov in opreme za izvajanje javne službe

VIII. nadzor nad izvajanjem tega odloka
 IX. kazenske določbe in
 X. prehodne in končne določbe (1. člen Odloka).

Na podlagi izvedene pravne analize navedenega odloka lahko sklenemo, da je odlok vsebinsko skladen z določili veljavnega Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, določili Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ in Uredbo o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov.

Leta 2010 je Občinski svet Občine Podčetrtek sprejel **Odlok o koncesiji za opravljanje lokalne gospodarske javne službe odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov v Občini Podčetrtek** (Uradni list RS, št. 7/10), s katerim je določil predmet in pogoje za podelitev koncesije ter ureja druga vprašanja v zvezi z izvajanjem podeljene koncesije v Regionalnem centru za ravnanje s komunalnimi odpadki Celje (1. člen Odloka).

Na podlagi izvedene pravne analize navedenega odloka lahko sklenemo, da odlok ni vsebinsko skladen z določili Odloka o gospodarskih javnih službah v občini Podčetrtek (Uradni list RS, št. 26/99), ki je prenehal veljati 29.9.2018 in Odlokom o ravnanju s komunalnimi odpadki v Občini Podčetrtek (Uradni list RS, št. 64/07), ki je prenehal veljati 30.1.2010.

Predlog:

Občinskemu svetu Občine Podčetrtek predlagamo, da v skladu z določili tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, sprejme vsebinsko skladen Odlok o predmetu in pogojih za podelitev koncesije za opravljanje obveznih lokalnih gospodarskih javnih služb ravnanja s komunalnimi odpadki v Občini Podčetrtek.

4.1.1.4 Urejanje in čiščenje javnih površin

Občinski svet občine Podčetrtek je leta 1998 sprejel **Odlok o urejanju javnih površin ter o zunanjem izgledu naselij v Občini Podčetrtek** (Uradni list RS, št. 15/98), s katerim je določil, da ta odlok ureja:

1. zunanji videz ter urejenost naselij,
2. reja živali v naseljih,
3. urejanje, vzdrževanje in varovanje zelenih površin, ki so v lasti občanov,
4. čiščenje javnih površin ter urejanje javnih poti in zelenih površin,
5. varstvo pred hrupom (2. člen Odloka).

Na podlagi izvedene pravne analize navedenega odloka lahko sklenemo, da odlok ni vsebinsko skladen z določili veljavnega Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ in Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/.

Predlog:

Občinskemu svetu Občine Podčetrtek predlagamo, da v skladu z določili tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, na podlagi določil 3. ter 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, sprejme z določili Zakona varstvu okolja /ZVO-2/ vsebinsko usklajen Odlok o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe urejanja in čiščenja javnih površin v Občini Podčetrtek.

4.1.2 Vzdrževanje občinskih javnih cest

Leta 2001 je Občinski svet Občine Podčetrtek sprejel **Odlok o ureditvi zimske službe v Občini Podčetrtek** (Uradni list RS, št. 26/01), s katerim je določil način opravljanja, organiziranja ter izvajanja zimske službe, ki je sestavni del vzdrževanja občinskih cest in drugih javnih površin, kot obvezne gospodarske javne službe na območju Občine Podčetrtek (1. člen Odloka).

Na tem mestu je treba opomniti na **Zakon o cestah /ZCes-2/** (Uradni list RS, št. 132/22, 140/22 – ZSDH-1A in 29/23), ki določa obvezno gospodarsko javno službo rednega vzdrževanja javnih cest, ki obsega dela za ohranjanje javnih cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost javnih cest, nadzor nad stanjem javnih cest in cestnega zemljišča ter vzpostavitev prevoznosti javnih cest ob naravnih in drugih nesrečah. Način opravljanja gospodarske javne službe rednega vzdrževanja občinskih cest določi občina.

Predlog:

Občinskemu svetu Občine Podčetrtek predlagamo, da v skladu z določili tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki

določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, na podlagi določil Zakona o cestah /ZCes-1/ sprejme Odlok o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe vzdrževanja občinskih javnih cest v Občini Podčetrtek.

4.1.3 Pomoč, oskrba in namestitvev zapuščenih živali v zavetišču

Na tem mestu moramo opomniti, da Občinski svet Občine Podčetrtek **ni sprejel odloka** s katerim bi predpisal načina opravljanja lokalne gospodarske javne službe pomoči, oskrbe in namestitvev zapuščenih živali v zavetišču na način, kot to določa drugi odstavek 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/. Izhajajoč iz navedenega občinski svet ni vzpostavil ustrezne pravne ureditve načina opravljanja navedene lokalne gospodarske javne službe v skladu z določili veljavnega Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ ter 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se z odlokom za posamezno gospodarsko javno službo določi:

- organizacijska in prostorska zasnova njenega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, na podlagi koncesije ali javnih kapitalskih vložkov),
- vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev,
- pogoji za opravljanje in uporabo javnih dobrin,
- pravice in obveznosti uporabnikov,
- viri financiranja gospodarske javne službe in način njihovega oblikovanja,
- vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje gospodarske javne službe, ki so lastnina lokalne skupnosti ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa,
- drugi elementi, pomembni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe.

Predlog:

Občinskemu svetu Občine Podčetrtek predlagamo, da v skladu z določili tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, na podlagi določil 3. ter 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ sprejme z določili Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ Odlok o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe pomoči, oskrbe in namestitvev zapuščenih živali v zavetišču v Občini Podčetrtek.

4.1.4 24-urna dežurna pogrebna služba

Leta 2017 je Občinski svet Občine Podčetrtek sprejel **Odlok o pokopališkem redu v Občini Podčetrtek** (Uradni list RS, št. 68/17), s katerim je določil izvajanje pogrebne in pokopališke dejavnosti v Občini Podčetrtek (1. člen Odloka).

Državni zbor RS je v letu 2016 sprejel Zakon o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ (Uradni list RS, št. 62/16, 3/22 – ZDeb) s katerim je uredil pogrebno in pokopališko dejavnost. Skladno z določili drugega odstavka 3. člena navedenega zakona je zakonodajalec določil, da pogrebna dejavnost obsega zagotavljanje 24-urne dežurne službe, ki je obvezna občinska gospodarska javna služba, ter prevoz, pripravo in upepelitev pokojnika ter pripravo in izvedbo pogreba; pokopališka dejavnost pa obsega upravljanje ter urejanje pokopališč in ju zagotavlja občina. Ob navedenem je določil, da občina z odlokom predpiše pokopališki red, v katerem podrobneje določi izvajanje pogrebne in pokopališke dejavnosti.

Potrebno je opomniti da je zakonodajalec v 63. členu Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ določil, da občine zagotovijo izvajanje 24-urne dežurne službe in pokopališko dejavnost v skladu z Zakonom o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ najpozneje v enem letu od uveljavitve zakona (t.j. do 15.10.2017), česar pa Občinski svet Občine Podčetrtek ni naredil.

Predlog:

Občinskemu svetu Občine Podčetrtek predlagamo, da v skladu z določili tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, na podlagi določil 3. ter 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ sprejme z določili Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ vsebinsko usklajen Odlok o načinu opravljanja lokalne gospodarske 24-urne dežurne pogrebne službe v Občini Podčetrtek.

4.2. Izbirne lokalne gospodarske javne službe

Občinski svet Občine Podčetrtek je v letu 2018 sprejel **Odlok o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Podčetrtek** (Uradni list RS, št. 61/18).

V 6. členu tega odloka je določeno, da se na območju občine kot izbirne lokalne gospodarske javne službe opravljajo naslednje dejavnosti:

1. pokopališka dejavnost, ki zajema upravljanje in urejanje pokopališč
2. vzdrževanje prometnih površin, objektov in naprav na, ob ali nad vozišči državnih cest, ki so v funkciji javnih površin naselja (*na tem mestu moramo opomniti, da je dejavnost rednega vzdrževanja prometnih površin, v skladu z določili 2. točke drugega odstavka 10. člena Pravilnika o rednem vzdrževanju javnih cest (Uradni list RS, št. 38/16) predmet*

obvezne občinske gospodarske javne službe rednega vzdrževanja občinskih javnih cest).

Predlog:

V skladu z navedenim predlagamo, da Občinski svet Občine Podčetrtek upošteva določilo tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, vsebinsko uskladi določila Odloka o gospodarskih javnih službah z veljavno zakonodajo.

4.2.1 Dimnikarska služba

Občinski svet Občine Podčetrtek je leta 2003 **Odlok o koncesiji za opravljanje obvezne lokalne gospodarske javne službe pregledovanje, nadzorovanje in čiščenje kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva zraka** (Uradni list RS, št. 108/03), s katerim je določil, da obvezna lokalna gospodarska javna služba "dimnikarstvo" obsega pregledovanje, nadzorovanje in čiščenje kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva zraka, protipožarne in zdravstvene zaščite v obsegu, na način in ob pogostosti, kot jo določajo državni predpisi in standardi za obravnavano dejavnost in ta odlok (1. člen Odloka).

Novi in veljavni Zakon o varstvu okolja /ZVO-2/, navedene dejavnosti ne določa več kot obvezne ali izbirne javne službe. Posledično Odlok o koncesiji za opravljanje obvezne lokalne gospodarske javne službe pregledovanje, nadzorovanje in čiščenje kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva zraka ni skladen z veljavno zakonodajo.

Predlog:

Občinskemu svetu Občine Podčetrtek predlagamo, da navedeni odlok razveljavi.

III Osnutek Odloka o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Podčetrtek

Na podlagi 21. in 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ (Uradni list RS, št. 94/07–UPB2, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12–ZUJF, 14/15–ZUUJFO, 11/18–ZSPDLSL-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A, 80/20 – ZIUOOPE), 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98, 127/06–ZJZP, 38/10–ZUKN, 57/11–ORZGJS40), in 18. člena Statuta Občine Podčetrtek (Uradni list RS, št. 88/22) je Občinski svet Občine Podčetrtek na svoji ... redni seji dne ... sprejel

Obrazložitev:

Pravna podlaga za sprejem odloka je določilo 21. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki v prvem odstavku določa, da občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), ki jih določi s splošnim aktom občine ali so določene z zakonom. V skladu z določilom pete alineje drugega odstavka navedenega 21. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ občina za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev v okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe. Kot je določeno z 61. členom Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih v skladu z zakonom določi s svojim splošnim aktom, in javnih služb, za katere je tako določeno z zakonom (lokalne javne službe). Opravljanje lokalnih javnih služb pa občina zagotavlja: • neposredno v okviru občinske uprave; • z ustanavljanjem javnih zavodov in javnih podjetij; • z dajanjem koncesij; • na drug način, določen v skladu z zakonom.

Odlok o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Podčetrtek

1. Splošne določbe

1. člen (vsebina odloka)

Ta odlok ureja lokalne gospodarske javne službe v Občini Podčetrtek, način njihovega izvajanja, strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge, varstvo uporabnikov, financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb in druga vprašanja v zvezi z izvajanjem lokalnih gospodarskih javnih služb v Občini Podčetrtek (v nadaljevanju: občina).

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določil:

- drugega odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da način opravljanja lokalne gospodarske javne službe predpiše lokalna skupnost z odlokom tako, da je zagotovljeno njihovo izvajanje v okviru funkcionalno zaokroženih oskrbovalnih sistemov;
- 11. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge na področju gospodarskih javnih služb opravljajo organi lokalnih skupnosti;
- III. poglavja Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (14., 15. in 16. člen), ki ureja varstvo uporabnikov javnih dobrin;
- VI. poglavja Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (od 59. do 65. člena), ki ureja financiranje gospodarskih javnih služb.

2. člen (lokalne gospodarske javne službe)

Kot lokalne gospodarske javne službe se opravljajo dejavnosti, ki so z zakonom določene kot obvezne lokalne gospodarske javne službe in dejavnosti, ki so kot izbirne lokalne gospodarske javne službe določene s tem odlokom.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih sama določi in javnih služb, za katere je tako določeno z zakonom (lokalne javne službe). V skladu z določilom prvega odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ so gospodarske javne službe lahko obvezne ali izbirne. Obvezna gospodarska javna služba pa se določi z zakonom.

2. Način opravljanja lokalnih gospodarskih javnih služb

3. člen (način opravljanja lokalnih gospodarskih javnih služb)

(1) Lokalne gospodarske javne službe se opravljajo na podlagi predpisanih tehničnih, oskrbovalnih, stroškovnih, organizacijskih in drugih standardov ter normativov, ki jih predpišejo vlada in pristojna ministrstva.

(2) Občina s posamičnimi odloki podrobneje uredi način opravljanja posamezne ali več lokalnih gospodarskih javnih služb oziroma podrobneje določi:

- organizacijsko in prostorsko zasnovo njihovega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju, na podlagi koncesije),
- vrsto in obseg javnih dobrin ter njihovo prostorsko razporeditev,
- pogoje za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin,
- pravice in obveznosti uporabnikov,

- vire financiranja gospodarskih javnih služb in načinov njihovega oblikovanja,
- vrsto in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje lokalne gospodarske javne službe, ki so v lasti občine ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa,
- druge elemente pomembne za opravljanje in razvoj lokalne gospodarske javne službe.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila tretjega odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se tehnični, oskrbovalni, organizacijski in drugi standardi ter normativi za opravljanje gospodarskih javnih služb urejajo s predpisi pristojnih ministrov.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se z odlokom lokalne skupnosti, za posamezno gospodarsko javno službo določi:

- organizacijska in prostorska zasnova njihovega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju, na podlagi koncesije ali javnih kapitalskih vložkov);
- vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev;
- pogoji za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin;
- pravice in obveznosti uporabnikov;
- viri financiranja gospodarskih javnih služb in način njihovega oblikovanja;
- vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje gospodarske javne službe, ki so lastnina republike ali lokalne skupnosti ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa;
- drugi elementi pomembni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe.

3. Lokalne gospodarske javne službe

4. člen

(obvezne in izbirne lokalne gospodarske javne službe)

- (1) Lokalne gospodarske javne službe so obvezne in izbirne.
 (2) Obvezne lokalne gospodarske javne službe so določene z zakonom in s tem odlokom.
 (3) Izbirne lokalne gospodarske javne službe so določene s tem odlokom.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano v skladu z določilom prvega odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da so gospodarske javne službe lahko obvezne ali izbirne.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano v skladu z določilom prvega odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se obvezna gospodarska javna služba določi z zakonom.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih v skladu z zakonom določi s svojim splošnim aktom, in javnih služb, za katere je tako določeno z zakonom (lokalne javne službe).

5. člen

(obvezne lokalne gospodarske javne službe)

- (1) Na območju občine se kot obvezne lokalne gospodarske javne službe opravljajo naslednje dejavnosti:
1. oskrba prebivalstva s pitno vodo,
 2. odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode,
 3. zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov,
 4. obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov,
 5. odlaganje ostankov obdelanih komunalnih odpadkov,
 6. urejanje in čiščenje javnih površin,
 7. vzdrževanje občinskih javnih cest,
 8. pomoč, oskrba in namestitve zapuščenih živali v zavetišču,
 9. 24-urna pogrebna dejavnost.
- (2) Kot obvezne lokalne gospodarske javne službe se opravljajo tudi dejavnosti, ki niso določene v prejšnjem odstavku, če tako določa zakon.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se obvezna gospodarska javna služba določi z zakonom. Z veljavno zakonodajo so kot obvezne lokalne gospodarske javne službe določene naslednje dejavnosti:

- na podlagi določila 149. člena veljavnega Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/: • oskrba prebivalstva s pitno vodo; • odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode; • zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov; • obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov • odlaganje ostankov obdelanih komunalnih odpadkov; • urejanje in čiščenje javnih površin;

- na podlagi določila 16. člena veljavnega Zakona o cestah /ZCes-2/: • redno vzdrževanje javnih cest, ki obsega dela za ohranjanje javnih cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost javnih cest, nadzor nad stanjem javnih cest in cestnega zemljišča ter vzpostavitev prevoznosti javnih cest ob naravnih in drugih nesrečah
- na podlagi določila 27. člena veljavnega Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/: • pomoč, oskrba in namestitve zapuščenih živali v zavetišču.
- na podlagi določila prvega odstavka 3. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ pogrebna dejavnost obsega zagotavljanje 24-urne dežurne službe, ki je obvezna občinska gospodarska javna služba, ter prevoz, pripravo in upepelitev pokojnika ter pripravo in izvedbo pogreba.

Z besedilom drugega odstavka je določeno, da se kot obvezne lokalne gospodarske javne službe opravljajo tudi dejavnosti, ki niso določene v prejšnjem odstavku, če tako določa zakon.

6. člen

(izbirne lokalne gospodarske javne službe)

Občina izbirne lokalne gospodarske javne službe, ki se izvajajo na njenem območju določi z odlokom.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da so gospodarske javne službe lahko izbirne. Z veljavno zakonodajo so kot izbirne lokalne gospodarske javne službe določene naslednje dejavnosti:

- na podlagi prvega odstavka 58. člena Zakona o oskrbi s plini /ZOP/: • dejavnost operaterja distribucijskega sistema;
- na podlagi 4. in 5. člena Zakon o oskrbi s toploto iz distribucijskih sistemov /ZOTDS/: • dejavnost distribucije toplote in dejavnost distribucije plina;
- na podlagi določila 3. člena veljavnega Zakona o varstvu pred požarom /ZVPoz/: • dejavnost varstva pred požarom;
- na podlagi določila 14. člena Zakona o plovbi po celinskih vodah /ZPCV/: • upravljanje s pristanišči oziroma vstopno-izstopnimi mesti;
- na podlagi določila 38. člena veljavnega Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/: • prevoz potnikov po žičniških napravah;
- na podlagi določila 147. člena veljavnega Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/: • monitoring stanja okolja;
- na podlagi določila 37. člena veljavnega Zakona o geodetski dejavnosti /ZGeoD-1/: • dejavnost lokalne geodetske službe;
- na podlagi določila 158. člena veljavnega Zakona o letalstvu /ZLet/: • obratovanje javnega letališča lokalnega pomena.

7. člen

(območje opravljanja lokalnih gospodarskih javnih služb)

Lokalne gospodarske javne službe iz 5. in 6. člena tega odloka se opravljajo na celotnem območju občine, če s tem odlokom ali odlokom iz 3. člena tega odloka za posamezno lokalno gospodarsko javno službo ni drugače določeno.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila prve alineje 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se z odlokom občine, s katerim se predpiše način opravljanja lokalne gospodarske javne službe, za posamezno gospodarsko javno službo določi prostorska zasnova opravljanja gospodarske javne službe. V skladu z navedenim je z besedilom določeno, da se obvezne in izbirne lokalne gospodarske javne službe opravljajo na celotnem območju občine, če ni s tem odlokom ali odlokom o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe za posamezno lokalno gospodarsko javno službo drugače določeno.

8. člen

(javne dobrine)

(1) Javne dobrine, ki se zagotavljajo z lokalnimi gospodarskimi javnimi službami, so pod enakimi pogoji določenimi z zakonom ali odlokom občine dostopne vsakomur.

(2) Uporaba javnih dobrin, ki se zagotavljajo z obveznimi lokalnimi gospodarskimi javnimi službami, je za uporabnike obvezna, če zakon ali na njegovi podlagi izdan predpis za posamezne primere ne določa drugače.

(3) Uporaba javnih dobrin, ki se zagotavljajo z izbirnimi lokalnimi gospodarskimi javnimi službami, za uporabnike ni obvezna, če zakon ali odlok občine za posamezne primere ne določa drugače.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 5. člena Zakona o gospodarskih javnih službah, ki določa, da so javne dobrine pod enakimi z zakonom ali odlokom lokalne skupnosti določenimi pogoji dostopne vsakomur.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 5. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da je uporaba javnih dobrin, ki se zagotavljajo z obveznimi gospodarskimi javnimi službami obvezna, če zakon ali na njegovi podlagi izdan predpis za posamezne primere ne določa drugače.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi določila tretjega odstavka 5. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da uporaba javnih dobrin, ki se zagotavljajo z izbirnimi gospodarskimi javnimi službami ni obvezna, če zakon ali odlok lokalne skupnosti za posamezne primere ne določa drugače.

4. Oblike zagotavljanja javnih služb

9. člen

(oblike zagotavljanja javnih služb)

Občina zagotavlja lokalne gospodarske javne službe skladno s 3. členom tega odloka v naslednjih oblikah:

- v režijskem obratu,
- v javnem podjetju,
- z dajanjem koncesij.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki v prvem odstavku določa, da lokalna skupnost (občina) zagotavlja gospodarske javne službe v naslednjih oblikah:

- *v režijskem obratu, kadar bi bilo zaradi majhnega obsega ali značilnosti službe neekonomično ali neracionalno ustanoviti javno podjetje ali podeliti koncesijo;*
- *v javnem gospodarskem zavodu, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb, ki jih zaradi njihove narave ni mogoče opravljati kot profitne oziroma če to ni njihov cilj;*
- *v javnem podjetju, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb večjega obsega ali kadar to narekuje narava monopolne dejavnosti, ki je določena kot gospodarska javna služba, gre pa za dejavnost, ki jo je mogoče opravljati kot profitno,*
- *z dajanjem koncesij.*

4.1 Režijski obrat

10. člen

(režijski obrat)

(1) Režijski obrat se ustanovi za izvajanje lokalne gospodarske javne službe, kadar bi bilo zaradi majhnega obsega ali značilnosti službe neekonomično ali neracionalno ustanoviti javno podjetje ali podeliti koncesijo.

(2) Režijski obrat se organizira kot notranja organizacijska enota občinske uprave oziroma službe občine.

(3) Režijski obrat se organizira kot samostojen ali nesamostojen režijski obrat. Organizacijo in delovno področje režijskega obrata določi občinski svet v okviru organizacije in delovnega področja občinske uprave na predlog župana.

(4) Režijski obrat ni pravna oseba.

(5) Občina opravlja v režijskem obratu lokalne gospodarske javne službe iz 6. točke prvega odstavka 5. člena tega odloka.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila prve alineje prvega odstavka 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da lokalna skupnost zagotavlja gospodarske javne službe v režijskem obratu, kadar bi bilo zaradi majhnega obsega ali značilnosti službe neekonomično ali neracionalno ustanoviti javno podjetje ali podeliti koncesijo.

Besedili drugega in tretjega odstavka sta oblikovani na podlagi določila prvega odstavka 17. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se režijski obrat organizira kot nesamostojen ali samostojen režijski obrat po predpisih, ki urejajo upravo oziroma službe lokalne skupnosti.

Besedilo četrtega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 17. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da režijski obrat ni pravna oseba.

Z besedilom petega odstavka je določeno, katere obvezne in izbirne lokalne gospodarske javne službe opravlja občina v režijskem obratu.

4.2 Javno podjetje

11. člen

(javno podjetje)

(1) Javno podjetje se ustanovi za opravljanje ene ali več lokalnih gospodarskih javnih služb večjega obsega ali kadar to narekuje narava monopolne dejavnosti, ki je določena kot lokalna gospodarska javna služba, gre pa za dejavnost, ki jo je mogoče opravljati kot profitno.

(2) Ustanovitev javnega podjetja, razmerja v javnem podjetju in njegovo delovanje ter druge zadeve v zvezi z javnim podjetjem se opredelijo s posebnim odlokom.

(3) Ustanoviteljske pravice v javnem podjetju izvršuje občinski svet. V primeru, da so poleg občine ustanoviteljice javnega podjetja tudi druge občine, se lahko izvajajo ustanoviteljske pravice preko posebnega skupnega organa za izvajanje ustanoviteljskih pravic, ki ga v skladu z določili zakona, ki ureja lokalno samoupravo, ustanovijo ustanoviteljice javnega podjetja.

(4) V soglasju z ustanoviteljem lahko javno podjetje pogodbeno izvaja gospodarske javne službe ali druge dejavnosti tudi za druge občine, ki niso ustanoviteljice javnega podjetja.

(5) Občina opravlja v javnem podjetju lokalne gospodarske javne službe iz 1., 2., 3., 4., 5. točke prvega odstavka 5. člena tega odloka.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila tretje alineje prvega odstavka 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da lokalna skupnost zagotavlja gospodarske javne službe v javnem podjetju, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb večjega obsega ali kadar to narekuje narava monopolne dejavnosti, ki je določena kot gospodarska javna služba, gre pa za dejavnost, ki jo je mogoče opravljati profitno.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da lahko občina zagotavlja opravljanje lokalnih javnih služb z ustanavljanjem javnih podjetij.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi določila tretjega in četrtega odstavka 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da lahko dvoje ali več občin zaradi gospodarnejšega in učinkovitejšega zagotavljanja javnih služb skupaj ustanovi javno podjetje. Za izvrševanje ustanoviteljskih pravic občin v skladu z aktom o ustanovitvi in statutom javnega zavoda ali javnega podjetja, ki ga ustanovi več občin ustanoviteljic ter za usklajevanje odločitev občin v zvezi z zagotavljanjem javnih služb občinski sveti udeleženih občin ustanovijo skupni organ, ki ga sestavljajo župani. Akt o ustanovitvi skupnega organa mora določati njegove naloge, organizacijo dela in način sprejemanja odločitev, financiranje in delitev stroškov med občinami.

Z določilom četrtega odstavka je določeno, da lahko javno podjetje v soglasju z ustanoviteljem pogodbeno izvaja gospodarske javne službe ali druge dejavnosti tudi za občine, ki niso ustanoviteljice javnega podjetja.

Z besedilom petega odstavka je določeno, katere obvezne in izbirne lokalne gospodarske javne službe opravlja občina v javnem podjetju.

4.3 Koncesija

**12. člen
(koncesija)**

(1) Za opravljanje posamezne lokalne gospodarske javne službe lahko občina podeli koncesijo pravni ali fizični osebi, ki je registrirana za opravljanje dejavnosti, ki je predmet koncesije in izpolnjuje pogoje za opravljanje lokalne gospodarske javne službe, ki je predmet koncesije.

(2) Koncesija za opravljanje posamezne lokalne gospodarske javne službe se podeli na podlagi koncesijskega akta.

(3) Občina lahko podeli koncesijo za opravljanje lokalne gospodarske javne službe za celotno območje občine ali za del območja občine.

(4) Za pridobivanje koncesionarjev, koncesijsko pogodbo, prenehanje koncesijskega razmerja, prenos koncesije, obvezno koncesijo, višjo silo, odgovornost koncesionarja za ravnanja zaposlenih in odgovornost koncedenta za ravnanje koncesionarja in ostala vprašanja v tej zvezi se uporabljajo določila zakona, ki ureja področje gospodarskih javnih služb.

(5) Občina podeli koncesijo za opravljanje lokalnih gospodarskih javnih služb iz 7., 8. in 9. točke prvega odstavka 5. člena tega odloka.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila 30. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da je koncesionar lahko fizična ali pravna oseba, če izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti, ki je predmet koncesionirane gospodarske javne službe.

Z besedilom drugega odstavka je določeno, da se koncesija za opravljanje posamezne lokalne gospodarske javne službe podeli na podlagi koncesijskega akta. V skladu z določilom 32. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ se s koncesijskim aktom določi predmet in pogoje opravljanja gospodarske javne službe za posamezno koncesijo. Koncesijski akt je odlok lokalne skupnosti (občine). Kot je določeno s tretjim odstavkom 32. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ se s koncesijskim aktom lahko da koncesionarju javno pooblastilo, če tako določa zakon. Koncesijski akt pa vsebuje:

- dejavnosti ali zadeve, ki so predmet gospodarske javne službe,
- območje izvajanja gospodarske javne službe, uporabnike ter razmerja do uporabnikov,
- pogoje, ki jih mora izpolnjevati koncesionar,
- morebitna javna pooblastila koncesionarju,
- splošne pogoje za izvajanje gospodarske javne službe in za uporabo javnih dobrin, ki se z njo zagotavljajo,
- vrsto in obseg monopola ali način njegovega preprečevanja,
- začetek in čas trajanja koncesije,
- vire financiranja gospodarske javne službe,

- način plačila koncesionarja ali način plačila odškodnine za izvrševanje gospodarske javne službe oziroma varščine,
- nadzor nad izvajanjem gospodarske javne službe,
- prenehanje koncesijskega razmerja,
- organ, ki opravi izbor koncesionarja,
- organ, pooblaščen za sklenitev koncesijske pogodbe,
- druge sestavine, potrebne za določitev in izvajanje gospodarske javne službe (33. člen ZGJS).

Z besedilom tretjega odstavka je določena prostorska zasnova opravljanja dejavnosti gospodarske javne službe. Tako lahko občina podeli koncesijo za opravljanje lokalne gospodarske javne službe za celotno območje občine ali za del območja občine.

Z besedilom četrtega odstavka je določeno, da se za vsa vprašanja, ki se nanašajo na koncesijsko razmerje uporabljajo določbe Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, in sicer:

- za pridobivanje koncesionarjev določila 36., 37. in 38. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/;
- za koncesijsko pogodbo določila 39. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/;
- za prenehanje koncesijskega razmerja določila 41., 42., 43., 44. in 45. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/;
- za prenos koncesije določila 46. in 47. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/;
- za obvezno koncesijo določila 48. in 49. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/;
- za višjo silo določilo 50. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/;
- za odgovornost koncesionarja za ravnanje zaposlenih določila 51. in 52. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/;
- za odgovornost koncedenta za ravnanje koncesionarja določilo 53. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/.

Z besedilom petega odstavka je določeno katere dejavnosti obveznih in izbirnih lokalnih gospodarskih javnih služb se v občini opravljajo kot koncesionirane dejavnosti.

13. člen (javni razpis)

(1) Koncesija se podeli na podlagi javnega razpisa, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) Javni razpis vsebuje najmanj naslednje elemente:

- predmet koncesije,
- območje, za katero se podeljuje koncesija,
- pogoje za koncesijo,
- pogoje, ki jih mora izpolnjevati koncesionar,
- pričetek in trajanje koncesije,
- merila za izbiro koncesionarja,
- druge elemente določene s predpisi in koncesijskim aktom.

(3) Rok za prijavo na javni razpis ne sme biti krajši od 30 dni in ne daljši od 60 dni.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila 36. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da koncedent pridobiva koncesionarje na podlagi javnega razpisa. Podlaga za javni razpis pa je koncesijski akt, s katerim se določita tudi oblika in postopek javnega razpisa. Javni razpis pa se objavi v uradnem glasilu Republike Slovenije torej v Uradnem listu Republike Slovenije.

Z besedilom drugega odstavka je določena vsebina javnega razpisa. Tako mora javni razpis vsebovati najmanj naslednje elemente:

- predmet koncesije,
- območje, za katero se podeljuje koncesija,
- pogoje za koncesijo,
- pogoje, ki jih mora izpolnjevati koncesionar,
- pričetek in trajanje koncesije,
- merila za izbiro koncesionarja,
- druge elemente določene s predpisi in koncesijskim aktom.

Z besedilom tretjega odstavka je določen rok za prijavo na javni razpis, ki ne sme biti krajši od 30 dni in ne daljši od 60 dni.

14. člen (izbira koncesionarja)

- (1) O izbiri koncesionarja odloči direktor občinske uprave z upravno odločbo.
- (2) O pritožbi zoper odločbo direktorja občinske uprave odloča župan.
- (3) Koncesijsko pogodbo z izbranim koncesionarjem sklene v imenu občine župan.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 37. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da o izbiri koncesionarja odloči koncedent z upravno odločbo. Na tem mestu moramo opomniti na določilo 67. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki v drugem odstavku določa, da o upravnih stvareh iz občinske pristojnosti odloča na prvi stopnji občinska uprava, na drugi stopnji pa župan, če ni z zakonom drugače določeno.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 67. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da o upravnih stvareh iz občinske pristojnosti na drugi stopnji odloča župan, če ni z zakonom drugače določeno.

Z besedilom tretjega odstavka je določeno, da koncesijsko pogodbo z izbranim koncesionarjem sklene v imenu občine župan. Navedeno določilo je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 33. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da župan predstavlja in zastopa občino. Slednje pomeni, da je župan pristojen za sklepanje aktov poslovanja med katere sodi tudi koncesijska pogodba.

5. Strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge

15. člen (strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge)

- (1) Strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge na področju lokalnih gospodarskih javnih služb v občini opravlja občinska uprava.
- (2) Občinska uprava opravlja s področja lokalnih gospodarskih javnih služb zlasti naloge, ki se nanašajo na:
 - razvoj, načrtovanje in pospeševanje lokalnih gospodarskih javnih služb,
 - investicijsko načrtovanje in gospodarjenje z objekti in napravami, potrebnimi za izvajanje lokalnih gospodarskih javnih služb,
 - informacijske baze za potrebe občinskih gospodarskih javnih služb,
 - postopke ustanavljanja in organiziranja javnih podjetij, javnih gospodarskih zavodov in režijskih obratov,
 - postopke podeljevanja koncesij in izbire koncesionarjev,
 - strokovni nadzor nad izvajalci lokalnih gospodarskih javnih služb,
 - strokovne, tehnične in organizacijske naloge v zvezi z javnimi razpisi za izbiro izvajalcev za koncesionirane lokalne gospodarske javne službe,
 - strokovne, tehnične in organizacijske naloge v zvezi s financiranjem lokalnih gospodarskih javnih služb,
 - določanje pogojev in dajanje soglasij k dovoljenjem za posege v prostor in okolje, če ti zadevajo infrastrukturne objekte in naprave lokalnih gospodarskih javnih služb, če ni kot javno pooblastilo preneseno na izvajalce lokalnih gospodarskih javnih služb,
 - dajanje predpisanih dovoljenj za priključitev na infrastrukturne objekte in naprave lokalnih gospodarskih javnih služb, če ni to kot javno pooblastilo preneseno na izvajalce lokalnih gospodarskih javnih služb.
- (3) Naloge iz prve, druge ali tretje alineje prejšnjega odstavka se lahko poveri za to usposobljeni organizaciji ali podjetju.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila 11. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge na področju gospodarskih javnih služb opravljajo ustrezne službe ali organi lokalnih skupnosti.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila 12. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da so strokovno tehnične, organizacijske in razvojne naloge na področju gospodarskih javnih služb naloge, ki se nanašajo zlasti na:

- razvoj, načrtovanje in pospeševanje gospodarskih javnih služb,
- investicijsko načrtovanje in gospodarjenje z objekti in napravami, potrebnimi za izvajanje gospodarskih javnih služb,
- postopke ustanavljanja in organiziranja javnih podjetij, javnih gospodarskih zavodov in režijskih obratov,
- postopke podeljevanja koncesij in izbire koncesionarjev,
- strokovni nadzor nad izvajalci gospodarskih javnih služb,
- financiranje gospodarskih javnih služb,
- določanje pogojev in dajanje soglasij k dovoljenjem za posege v prostor, če tu zadevajo infrastrukturne objekte in narave gospodarskih javnih služb, če ni to kot javno pooblastilo preneseno na izvajalce gospodarskih javnih služb,

- dajanje predpisanih dovoljenj za priključitev na infrastrukturne objekte in naprave lokalnih gospodarskih javnih služb, če ni to kot javno pooblastilo preneseno na izvajalce lokalnih gospodarskih javnih služb.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 12. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se lahko naloge, ki se nanašajo na razvoj, načrtovanje in pospeševanje gospodarskih javnih služb ter investicijsko načrtovanje in gospodarjenje z objekti in napravami, potrebnimi za izvajanje gospodarskih javnih služb poverijo za to usposobljeni organizaciji ali podjetju.

6. Varstvo uporabnikov javnih dobrin

16. člen (varstvo uporabnikov javnih dobrin)

Za varstvo pravic uporabnikov javnih dobrin skrbi Komisija za varstvo pravic uporabnikov javnih dobrin, ki jo ustanovi občinski svet s posebnim aktom.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 14. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da lokalne skupnosti (občine) ustanovijo telesa za varstvo uporabnikov javnih dobrin, sestavljena iz njihovih predstavnikov. Navedenega telesa se ustanovijo za posamezno ali za več gospodarskih javnih služb.

17. člen (komisija za varstvo uporabnikov javnih dobrin)

Komisija za varstvo uporabnikov javnih dobrin iz naslova varstva uporabnikov po tem odloku:

- zastopa in usklajuje interese občanov in predlaga skupne predloge občinskemu svetu občine in županu občine,
- zastopa interese občanov v zvezi z načrtovanjem, funkcioniranjem in financiranjem javnih služb in s tem povezanih objektov in naprav v razmerju do občine.

Obrazložitev:

Z besedilom so določene obveznosti Komisija za varstvo uporabnikov javnih dobrin. Tako navedeni svet:

- zastopa in usklajuje interese občanov in predlaga skupne predloge občinskemu svetu občine in županu občine,
- zastopa interese občanov v zvezi z načrtovanjem, funkcioniranjem in financiranjem javnih služb in s tem povezanih objektov in naprav v razmerju do občine.

18. člen (dolžnost sklenitve pogodbe)

V primeru kršitve dolžnosti sklenjene pogodbe s strani izvajalca lokalne gospodarske javne službe, lahko uporabnik od upravnega organa občine zahteva izdajo odločbe, s katero naj ta odloči o njegovi pravici, za katero meni, da je kršena, in naloži izvajalcu ustrezno ravnanje.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 16. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da lahko uporabnik od pristojnega organa lokalne skupnosti (občine), v primeru kršitve dolžnosti sklenitve pogodbe s strani izvajalca gospodarske javne službe, zahteva izdajo odločbe, s katero naj ta odloči o njegovi pravici, za katero meni, da je kršena in naloži izvajalcu ustrezno ravnanje.

19. člen (pripombe in predlogi Komisije za varstvo pravic uporabnikov javni dobrin)

(1) Občinski svet in župan sta dolžna obravnavati pripombe in predloge Komisije za varstvo pravic uporabnikov javnih dobrin iz naslova varstva uporabnikov po tem odloku.

(2) Občinski svet je dolžan obvestiti Komisijo za varstvo pravic uporabnikov javnih dobrin o svojih stališčih in ukrepih v skladu s poslovníkom o svojem delu, župan pa najkasneje v roku 30 dni od dneva, ko je prejel njegovo pripombo ali predlog.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila 15. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da telesa za varstvo uporabnikov javnih dobrin dajejo pripombe in predloge v zvezi z izvajanjem gospodarskih javnih služb pristojnim organom republike in lokalnih skupnosti, ki so jih dolžni o svojih stališčih in ukrepih obvestiti.

Z besedilom drugega odstavka je določeno, da je občinski svet dolžan obvestiti Svet za varstvo uporabnikov javnih dobrin o svojih stališčih in ukrepih v skladu s poslovníkom o svojem delu, župan pa najkasneje v roku 30 dni od dneva, ko je prejel njegovo pripombo ali predlog.

7. Financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb

20. člen (financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb)

Lokalne gospodarske javne službe se financirajo:

- s ceno javnih dobrin,
- iz proračunskih sredstev,
- iz drugih virov določenih z zakonom ali odlokom občine.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določil 59., 60., 61., 62., 63., 64. in 65. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/. V skladu z navedenimi določili se gospodarske javne službe lahko financirajo na naslednje načine:

- s ceno javnih dobrin; v skladu z določilom 59. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ plačujejo uporabniki za uporabo javnih dobrin, ki so glede na posameznega uporabnika ali glede na določljive skupine uporabnikov izmerljive, ceno proizvoda ali storitve, ki je lahko tudi v obliki tarife, takse, nadomestila ali povračila. Cene se oblikujejo in določajo na način in po postopku, ki ga določa zakon ali odlok lokalne skupnosti v skladu z zakonom. Cene se lahko diferencirajo po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih ali nujenih javnih dobrin ter rednosti njihove uporabe. Cene se lahko tudi subvencionirajo. Z aktom, s katerim se odloči o subvencioniranju cene, se določita tudi višina in vir subvencij. Subvencije pa so lahko diferencirane po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih ali nujenih javnih dobrin.
- iz proračunskih sredstev; v skladu z določilom 60. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ se iz proračunskih sredstev financirajo gospodarske javne službe, s katerimi se zagotavljajo javne dobrine, katerih uporabniki niso določljivi ali katerih uporaba ni izmerljiva. V proračunu se zagotavljajo tudi sredstva za subvencije.
- lokalni davek; v skladu z določilom 61. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ lahko lokalna skupnost za financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb predpiše davek v skladu s predpisi, ki urejajo financiranje javne porabe in nalog lokalnih skupnosti.
- prihodek izvajalca; v skladu z določilom 62. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, se prihodki javnega gospodarskega zavoda, javnega podjetja ali koncesionarja, ki izvirajo iz opravljanja gospodarske javne službe oziroma iz zagotavljanja javnih dobrin, določijo z aktom o ustanovitvi javnega zavoda oziroma javnega podjetja ali s koncesijskim aktom.
- posojila; v skladu z določilom 63. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ se lahko infrastrukturni objekti gospodarskih javnih služb financirajo iz sredstev, dobljenih s kratkoročnimi ali dolgoročnimi posojili. Posojila pa najame v skladu z zakonom lokalna skupnost (občina) glede na vrsto gospodarske javne službe.
- tuja vlaganja; v skladu z določilom 64. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ se lahko sredstva za investicijsko izgradnjo objektov in naprav, namenjenih za opravljanje gospodarskih javnih služb, pod pogoji, ki jih določa zakon, pridobivajo tudi iz sredstev vlaganj tujih oseb in iz sredstev tujih in mednarodnih posojil.
- z voucherji; v skladu z določilom 65. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ lahko lokalne skupnosti (občine) dajejo uporabnikom javnih dobrin bone (voucherje), s katerimi na podlagi lastne izbire plačujejo javne dobrine.

21. člen (cena proizvoda ali storitve)

(1) Za uporabo javnih dobrin, ki so glede na posameznega uporabnika ali glede na določljive skupine uporabnikov izmerljive, plačujejo uporabniki ceno proizvoda ali storitve, ki je lahko tudi v obliki tarife, takse, nadomestila ali povračila.

(2) Cene se oblikujejo ali določajo na način in po postopku, ki ga določa zakon in na njegovi podlagi sprejeti podzakonski akt ali odlok občine v skladu z zakonom.

(3) Cene se lahko določijo diferencirano po kategoriji uporabnikov in količini porabljenih in nujenih javnih dobrin.

(4) Cene se lahko subvencionirajo. Z aktom, s katerim se odloči o subvencioniranju cene, se določita tudi višina in vir subvencij. Subvencije so lahko diferencirane po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih in nujenih javnih dobrin.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 59. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da uporabniki za uporabo javnih dobrin, ki so glede na posameznega uporabnika ali glede na določljive skupine uporabnikov izmerljive, ceno proizvoda ali storitve, ki je lahko tudi v obliki tarife, takse, nadomestila ali povračila.

22. člen (proračunsko financiranje)

Iz sredstev proračuna se financirajo gospodarske javne službe, s katerimi se zagotavljajo javne dobrine, katerih uporabniki niso določljivi ali katerih uporaba ni izmerljiva.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 60. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se iz proračunskih sredstev financirajo gospodarske javne službe, s katerimi se zagotavljajo javne dobrine, katerih uporabniki niso določljivi ali katerih uporaba ni izmerljiva. V proračunu se zagotavljajo tudi sredstva za subvencije.

8. Prehodne in končne določbe

23. člen (prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega odloka preneha veljati Odlok o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Podčetrtek (Uradni list RS, št. 61/18).

Obrazložitev:

Z besedilom je določena t.i. abrogacijska (lat. abrogatio = popolna razveljavitev, tudi odprava) klavzula s katero mlajši pravni akt popolnoma razveljavlja starejši pravni akt.

24. člen (objava in začetek veljavnosti)

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka:

Datum:

Občina Podčetrtek
Peter Misja, župan

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 66. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da morajo biti statut in predpisi občine objavljeni, veljati pa začnejo petnajsti dan po objavi, če ni v njih drugače določeno. Statut in drugi predpisi občine se objavijo v uradnem glasilu.